

Politik Bilim

Sağlıkta nasıl bir gelecek (4)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>

Cumhuriyet'in 100'üncü yıldönümünün kutlandığı 29 Ekim 2023 günü Sağlık Bakanlığı'nca yayımlanan bir haber bülteninde şunların yazılmış olmasını ister miydiniz?

"Kars Devlet Hastanesi'nin **Nanotıp Uygulama Merkezi** bugün açılıyor. Merkez, gelişkin nanoaygıtlarla donatılmış durumda. İnsanın biyolojik sistemlerinin moleküler düzeyde izlenmesi, kontrolü ve onarılmasını sağlayan bu nanoaygıtlardan önemli bir kısmı, Ankara **Nanoteknoloji Bölgesi**'nde faaliyet gösteren firmaların oluşturduğu **NanoTek Konsorsiyumu** tarafından geliştirildi. Geliştirdiği bu tür aygıtlarla bütün dünyada haklı bir üne kavuşan Konsorsiyum, Ankara ABC Üniversitesi **Tıbbî Nanoteknoloji Araştırmaları Enstitüsü** ile yakın işbirliği içinde çalışıyor. Konsorsiyum, aygıtların kullanımında **Ulusal Teletıp Ağı**'yla Kars'taki Merkez'e gerekli desteği uzaktan, ama ânında sağlayabilecek. Merkez'in uzmanları, tanı ve tedavide, yine aynı ağ yardımıyla, Ankara DEF Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin uzmanlarıyla her an görüş alış verişinde bulunabilecekler.

"Sinop'taki **Rejeneratif Tıp Araştırmaları Enstitüsü**'nün yeni uygulama hastanesi de dün açılmıştı. Hastane, nörolojik hastalıklar ve kâlp hastalıklarında hücre tedavisi yöntemlerinin uygulandığı dünyanın önde gelen merkezlerinden biri olacak. Bilindiği gibi, Türkiye, son 10 yıl içinde rejeneratif tıp araştırmaları alanında önemli başarılarla imza attı. Örneğin, Konya-Sille'deki **Nöroimplant ve Yapay Uzuvlar Geliştirme Merkezi** münferit kas gruplarının düşünceyle kontrolünü mümkün kılacak teknik sistemlerle insan beyni arasında arayüzlerin geliştirilmesi konusunda dünyanın sayılı merkezlerinden biri hâline geldi.

"Öğrenildiğine göre, Konya-Sille'deki bu merkez İzmir GHI Üniversitesi'ne bağlı **Yapay ve Biyoyapay Organ Geliştirme Merkezi** ile olan yakın işbirliğini önümüzdeki aylarda daha da artıracak. Yine bilindiği gibi, İzmir'deki Merkez, karmaşık biyolojik sistemlerin yapay olarak yaratılması yolundaki araştırmalarıyla, son yıllarda dünya tıp çevrelerinin ilgi odağı durumunda. Tabii, İzmir ve yakın çevresindeki diğer üniversitelerin **doku mühendisliği** araştırmalarında ve bu araştırmalar sonucu geliştirdikleri **rejeneratif tıp ürünlerinde** kazandıkları başarıları da unutmamak gerekir.

"Sinop'taki Uygulama Hastanesi'nin açılışında yaptığı konuşmada, Türkiye'nin, son 10 yılda tıp alanında kaydettiği ilerlemelerle bütün dünya insanları için bir umut kaynağı olduğunu söyleyen Sağlık Bakanı, bu konunun kazanılmasında, özellikle **gen tedavisi, genetik tanı ve minimal invaziv cerrahî** alanlarındaki araştırma ve uygulama hastaneleri ile Avrupa'nın başlıca sağlık merkezlerinden biri hâline gelen İstanbul'un; ileri tıp uygulamalarıyla Ortadoğu ülkeleri için teşhis ve tedavi alanında bir câzibe merkezi hâline gelen Gaziantep'in ve Afyon, Isparta, Denizli üçgenindeki kaplıca potansiyelini sağlık açısından değerlendiren bu üç ilin üniversitelerinin desteğindeki, yüksek kapasiteli **fizyoterapi ve rehabilitasyon merkezlerinin** de önemli paylarının bulunduğuna işaret etti.

"Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nin önceki başkanlarından olan Sağlık Bakanı, Türkiye'nin, son yıllarda, tanı ve tedavi alanındaki bilimsel ve teknolojik yetkinliğiyle öne çıkmasına rağmen, ulusal sağlık politikamızın temel ilkesinin koruyucu hekimlik hizmetlerinin mükemmelleştirilmesi ve asıl başarımızın da bu olduğuna dikkatleri çekti. Halk sağlığı açısından kat ettiğimiz mesafeyi anlatan Bakan..."

Bu gelecek senaryosunu çok mu uçuk buldunuz? O zaman lütfen siz gerçekçi bir senaryo kurgulayın. Eğer çok gerçekçi olmak istiyorsanız, daha önce yapılmış, sağlıkla ilgili bilim ve teknoloji öngörü çalışmalarının çoktan rafa kalkmış olduğunu; Dokuzuncu Kalkınma Plânı'nda da "Sağlık Sisteminin Etkinleştirilmesi" başlığı altında bilim ve teknolojiyle ilgili hiçbir öngörünün yer almadığını söyleyerek size yardımcı olayım. Yine de çok umutsuz olmayın; Plân'ın hiç olmazsa, "Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi" başlıklı bölümünde, "aşı ve anti-serum başta olmak üzere yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik sağlık araştırmaları" desteklenecek öncelikli alanlar arasında sayılıyor...

CBT. 20 Ekim 2006